جواب خودارزیابی صفحه ۱۴ درس اول فارسی هشتم

۱- شاعر در مصراع «اینجا خانه خوب خداست» به چه نکته‌ای اشاره دارد؟

جواب: مسجد

۲- درک و دریافت خود را از مصراع «نام او نور و نشانش روشنی» بیان کنید.

جواب: خدا همچنان که در قرآن آمده است «اللّهُ نورُ سموات و الاَرض» نور است، راهنما و روشنی بخش زندگی بندگان است.

۳- چه راه‌هایی برای شناخت خداوند هستی وجود دارد؟

جواب: همه آفریده‌های خدا مانند طبیعت و... نشانه‌ای برای شناخت خداوند است.

جواب گفت‌وگو صفحه ۱۵ درس اول فارسی هشتم

۱- درباره زمینه فکری شعر «ستایش» در گروه‌ها گفت‌وگو کنید.

جواب: زمینه فکری شعر سعدی ستایش خداست و در آن صفت‌ها و عظمت خدا و همچنین معجزه بعضی از پیامبران ذکر شده است. این ابیات برگرفته از آیات قرآن است و زمینه فکری آن، همان فکر قرآنی است.

۲- درباره ارتباط مفهوم آیه زیر با متن درس پس از تأمّل و تفکّر، گفت‌وگو کنید.

«ما از رگِ گردن به شما نزدیک‌تریم» سوره «ق»، آیه ۱۶

مفهوم: خدا از همه چیز و همه کس به ما نزدیک‌تر است. در همه جا حضور دارد و همیشه با ماست.

جواب فعالیت‌های نوشتاری صفحه ۱۵ درس اول فارسی هشتم

۱- از متن «ستایش» و «درس اوّل» واژه‌هایی بیابید که در آنها یکی از حروف «ذ، ز، ض، ظ» به کار رفته باشد.

جواب: نماز – لحظه – ذهن – وضو

۲- جدول زیر را کامل کنید.

فعال	بن مضارع	مصدر	زمان
رفت	رو	رفتن	گذشته (ماضی)
مینویسد	نویس	نوشتن	حال (مضارع)

۳- ردیف و قافیه را در بیت هشتم و هجدهم شعر «پیش از اینها» مشخّص کنید.

بیت ۸:

ردیف: نبود، نبود و قافیه: ما و زیبا

بیت ۱۸:

ردیف: تازه کرد، تازه کرد و قافیه: دست و رویی، گفت‌وگویی

۴- سعدی در بیت زیر، به کدام داستان‌های دینی اشاره دارد؟

«گلستان کُند آتشی بر خلیل * گروهی بر آتش بَرَد ز آب نیل»**

جواب: به داستان در آتش انداختن حضرت ابراهیم (ع) توسط نمرود و غرق شدن فرعون در آب نیل به خواست خداوند اشاره می‌کند.

جواب خودارزیابی صفحه ۲۰ درس دوم فارسی هشتم

۱- در بیت آخر شعر «صورتگر ماهر» به کدام یک از نام‌های خداوند اشاره شده است؟

جواب: مصور، صورتگر، ماهر، بی تقلید

۲- چه شگفتی‌های دیگری از زندگی مورچه می‌دانید؟

جواب: – مورچه‌ها تقسیم کار دارند.

– آنهایی که جوان‌تر هستند از تخم‌ها پرستاری می‌کنند.

– بعضی‌ها نگهبان هستند.

– بعضی‌ها کارگر هستند بعضی‌ها مسئول تغذیه ملکه هستند

۳- چرا خداوند، در قرآن کریم، انسان را به اندیشیدن در شگفتی‌های خلقت دعوت می‌کند؟

جواب: چون شگفتی های آفرینش نشانه‌ای از قدرت خدا است. با اندیشیدن در این شگفتی ها به چیزهای زیادی پی می بریم و می فهمیم که جهان براساس نظم و قاعده خاصی آفریده شده است.

جواب گفت‌وگو صفحه ۲۲ درس دوم فارسی هشتم

۱- درباره «شگفتی‌های آسمان»، از منابع مناسب، مطالبی را فراهم آورید و آن را در کلاس بخوانید و درباره آن گفت‌وگو کنید.

جواب: گردش سیاره‌ها به دور خورشید در منظومه شمسی بر روی مداری خاص یکی از شگفت انگیزترین مسائل مربوط به آسمان است.

۲- در ابیات زیر، «خفّاش» و «طاووس» به عنوان نشانه به کار رفته‌اند؛ درباره مفهوم نمادین هر یک از آنها تحقیق و گفت‌وگو کنید.

نور خورشید در جهان، فاش است *** آفت از ضعف چشم خفّاش است

طاووس را به نقش و نگاری که هست، خلق *** تحسین کنند و او خجل از پای زشت خویش

مفهوم نمادین طاووس: نماد زیبایی و غرور

مفهوم نمادین خفّاش: جهل و نادانی و شیطان (به دلیل کور بودن)

جواب فعالیت‌های نوشتاری صفحه ۲۲ درس دوم فارسی هشتم

۱- در متن درس، کلمه‌هایی بیابید که یکی از حروف زیر، در آنها به کار رفته باشد؛ سپس آنها را بنویسید.

«ت، ط» ، «ث، س، ص» ،«ق، غ»

ت، ط: نمی توانم ، درخت ، بی همتا ، تاریکی ، قدرت ، شگفتی ، تابان ، می ترسند ، متّحد ، کشتزار ، انگشت ، طاووس ، استوار ، چتر ، تشبیه ، دسته ، تماشا ، اطراف ، تماثیل ، تصاویر

ث، س، ص: گوسفند ، صحرا ، سرگرم ، مسافر ، سراغ ، اسرار ، چسبیده ، سنگین ، سرخ ، حواس ، داس ، جثّه ، فصل ، زمستان ، استوار ، سایبان ، سبزی ، خاص ، صورتگر ، تماثیل ، سان ، صفحه ، هستی

ق، غ: غلام ، سراغ ، چراغ ، قدرت ، حدقه ، عقل ، نغز ، برق ، شوق ، قاه قاه ، تقلید ، غیر

۲- ارکان تشبیه را در هر یک از موارد زیر مشخّص کنید.

■ **ملخ، دو پای داس مانند دارد که با آنها اشیا را برمی‌دارد.**

دوپای ← مشبه

داس ← مشبهُ به

مانند ← ادات تشبیه

با آنها اشیا را بر می‌دارد ← وجه تشبیه

■ **مهربان و ساده و بی‌کینه است / مثل نوری در دل آیینه است**

مثل ← ادات

نوری ← مشبهُ به

دل آیینه ← وجه تشبیه

۳- به کمک واژه زیر، یک تشبیه بنویسید، به طوری که همه ارکان تشبیه را دارا باشد.

مشبه: امام زمان(عج)

مشبه به: خورشید پشت ابر

وجه شبه: غایب بودن

ادات تشبیه: همانند

۴- شاعر در سروده «صورتگر ماهر» به کدام پدیده‌های خلقت اشاره کرده است؟

جواب: فصل بهار، گل‌ها و گیاهان، رویش گیاهان از خاک، رعد و برق و باران

فرصتی برای اندیشیدن صفحه ۲۸ درس دوم فارسی هشتم

۱- درباره ارتباط محتوایی این داستان با مصراع «از محبّت خارها گل می‌شود» توضیح دهید.

جواب: داستان دور محور ایثار و از خود گذشتگی می‌چرخد. کشمکش اصلی داستان بین سه شخصیت گیاه، مرداب و سنگ است. سنگ و مرداب بر سر زندگی بخشیدن به یک گیاه در کشمکش هستند که به ظاهر در این کشمکش مرداب پیروز می‌شود و سنگ با ایثار جان خود به گیاه حیات تازه می‌بخشد.

۲- به نظر شما چه عواملی سبب گردید، از دل سنگ، چشمه پاک و زلال جاری شود؟

جواب: ایثار و از خود گذشتگی، محبت، زندگی بخشی به دیگران، دوست داشتن دیگران، دیگر دوستی و...

جواب خودارزیابی صفحه ۳۳ درس سوم فارسی هشتم

۱- برترین و گرامی‌ترین ارمغان «ایران» به دیگر سرزمین‌ها چیست؟

جواب: اندیشه، خرد و فرهنگ

۲- دو تَن از دلیران و پهلوانان نامدار ایرانی را نام ببرید که برای سربلندی ایران کوشیده‌اند.

جواب: آرش کمانگیر ، شهید مهدی باکری

۳- به نظر شما چگونه می‌توان از فرهنگ و ادب فارسی پاسداری کرد؟

جواب: ۱- با حفظ ارزش‌های فرهنگی و انتقال آن به نسل‌های آینده

۲- اجرای عملی فرهنگ و ادب فارسی

۳- آموزش، یاددهی و یادگیری آنها

۴- شناساندن آن به دیگر ملل و...

جواب گفت‌وگو صفحه ۳۳ درس سوم فارسی هشتم

۱- شعری از فردوسی، درباره عظمت و بزرگی ایران بیابید و در کلاس بخوانید.

جواب: هنر نزد ایرانیان است و بس *** ندادند شیر ژیان را به کس

۲- درباره تکرار حرف و نقش آن در بیت زیر، گفت‌وگو کنید.

خیزید و خز آرید که هنگام خزان است * باد خنک از جانب خوارزم، وزان است**

تکرار حرف «خ»

این تکرار یاد آور صدای ریزش و خرد شدن برگ‌ها و همچنین یاد آور صدای خش خش برگ‌ها در فصل پاییز است. این تکرار، موسیقی درونی شعر را می‌سازد و ما را با شاعر هم نوا می‌کند و به دریافت معنی شعر کمک می‌نماید.

جواب فعالیت‌های نوشتاری صفحه ۳۴ درس سوم فارسی هشتم

۱- غلط‌های املایی را در عبارت‌های زیر بیابید و اصلاح کنید.

الف) ایران، این خواستگاه بخردان، حتی دشمنان به کین و دل چرکین را در برابر شکوه خود به زانو در می‌آورد.

خواستگاه: خاستگاه

حتی: حتّی

ب) فرزندم، تویی که فرّ و فروق ایران را بدان بازخواهی گرداند و چشم جهانیان را به خیره‌گی خواهی کشاند.

فروق: فروغ

خیره گی: خیرگی

پ) دل از هرگونه آلایش و گمان درباره خویش بپیرای و یزدان پاک را سپاس بگذار.

سپاس بگذار: سپاس بگزار

۲- واژه‌های جمع را به مفرد و کلمه‌های مفرد را به جمع تبدیل کنید.

آزادگان: آزاده	**ارمغان:** ارمغان‌ها
یَلان: یَل	**ادب:** آداب

۳- در متن درس، دو جمله بیابید که در آنها «تکرار حروف» به موسیقی کلام افزوده است.

جواب: – ... آن است که کشور ما همیشه سرزمین سپند، فر و فروغ و فرزانگی و فرهیختگی بوده است.

– دشمنی که جز زشتی و پلشتی و کاستی و ناراستی و ددی و بدی نمی‌تواند و نمی‌خواهد دید.

۴- مفهوم کلّی عبارت زیر را بنویسید.

«تویی که در این روزگار، چشم و چراغ ایرانی و بهار آفرین باغ ایران».

ایران، ای سرزمین نیاکان و پدرانم تو را به اندازه‌ی کوه‌های سرفراز دماوند و سبلان و سهند تفتان و الوند می‌ستایم و به اندازه چشمه ساران پرشکوهت محبت جاری می‌کنیم. ایران، ای سرزمین بهار جاویدان، هنر و فرهنگ را با تمام وجودم حفظ می‌کنم و به نسل‌های بعدی می‌سپارم.

ب) باور آور که فرزند ایران و پیشهٔ فرهنگ و ادب و اندیشه را شیر شیران هستی.

هر ایرانی باید به هویت ملی خود و جایگاه والای خود ایمان داشته باشد. او تنها یک ایرانی نیست، بلکه پیشگام و رهبر در عرصه‌های فرهنگ، ادبیات و تفکر است و در میان بزرگان و فرهیختگان، مقتدرتر و برتر است.